

подхранвани отъ човѣшкото простодушие. За да се изкорени нѣкоя, трѣбва да се изкоренятъ едновременно и другитѣ две. . . Първата, на царетѣ, се крепи на меча и се налага на слабитѣ чрезъ жестокостъ; втората, на богатшитѣ, се крепи на златото и се налага чрезъ глада на лишенитѣ отъ необходимитѣ срѣдства за производство; третата, на духовенството, се крепи на откровението и се налага на лековѣрнитѣ чрезъ страха предъ измислени мъжи въ задгробния животъ, съ който духовницитѣ разполагатъ“.

Енергиченъ и жлъченъ въ порицанието си на всѣко насилие отгоре, заелъ отрицателно становище еднакво и къмъ свѣтската назадничава, и къмъ духовната алчна, и къмъ чорбаджийската грабителска властъ, Селимински изтъква, като мѣродавни днесъ въ свѣта, въ напредналитѣ страни, новитѣ демократични и либерални принципи, които би трѣбвало да намѣрятъ достѣпъ и въ Турция, за да подпомогнатъ реформирането ѝ. „Трѣбваше най-сетне Турция да разбере, че въ XIX вѣкъ народитѣ и царетѣ узнаха за взаимнитѣ си права и задлъжения. Всички царе и правителства разбраха, че тѣ сж предназначени за щастието на народа, а не за да имъ робува народътъ. Ако едно правителство не разбира този общественно-политически принципъ, то нѣма право да негодува, че страдшитѣ сж недоволни“.

Но по-важно отъ припомняне на чуждия дългъ, особено по адреси, които малко могатъ да бждатъ повлияни, е изпълнението на нашия, на българския националенъ дългъ. Преди да очакваме отъ другитѣ, ние трѣбва да изискваме отъ себе си. И тукъ Селимински, засѣгайки задачитѣ на нашето духовно и политическо възраждане, изтъква нѣкои отъ главнитѣ задлъжения на просвѣтенитѣ водачи и на организираниитѣ обществени групи у насъ:

Първо, налага ни се, като законенъ отпоръ и като първа грижа за самосъхранение, да укрепимъ народното си чувство, народната си съвѣсть. „Всѣки българинъ, и особено младежъта, трѣбва да издигне главата си и да се изпълни съ оная благородна гордостъ, която е била въ характера на нашитѣ прадѣди.“ Отъ това гледище Селимински съжалева за слабата съпротивителна сила на маситѣ и интелигенцията ни, при досегъ съ чужди по-издигнати национални срѣди.